

Beslutad av Sveriges Veterinärförbunds styrelse 2023-10-26 med stöd av Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om specialistkompetens för veterinärer (SJVFS 2021:25, saknr C25).

Redaktionell redigering 2024-03-08.

UTBILDNINGSPLAN

för specialistkompetens i sjukdomar hos hund och katt

Utbildningen

Veterinär som genomgår specialistutbildning benämns aspirant.

Utbildningsanordnaren - examinations- och styrkommitté

Sveriges Veterinärförbund (SVF) är utbildningsanordnare för specialistutbildningarna enligt SJVFS 2021:25. Förbundet har utsett en examinations- och styrkommitté (ESK) hund och katt som, för SVF:s räkning, ansvarar för granskning och godkännande av veterinärens handlingar samt kontroll och prövning av att aspiranten i specialistutbildningen i sjukdomar hos hund och katt genomfört hela utbildningen och uppfyller utbildningsmålen. ESK-hund och katt genomför den slutliga examinationen och beslutar om aspirantens resultat är godkänt eller underkänt.

Utbildningens mål

Efter genomgången specialistutbildning ska veterinären ha uppnått fördjupad teoretisk och praktisk kunskap inom de delar som ingår i denna utbildningsplan med uppvisad god förmåga att självständigt utföra *kvalificerad* sjukvård för hund och katt.

Efter genomgången specialistutbildning ska veterinären (enligt bilaga 1 till SJVFS 2021:25 samt de specifika kunskapsmålen i [bilaga 1](#) till den föreliggande utbildningsplanen):

1. Visa ett logiskt, etiskt och professionellt förhållningssätt baserat på vetenskap och beprövad erfarenhet.
2. Uppvisa god attityd samt goda värderingar i arbetet med djuren och djurägarna.
3. Kommunicera relevant information i tal och skrift till kollegor, djurägare, allmänhet, företag och myndigheter på ett tydligt och strukturerat sätt.
4. Visa god kunskap om och kunna tillämpa gällande lagstiftning på området.
5. Visa god kunskap om och handläggning av sjukdomar som tas upp i lagstiftning gällande epizootier, zoonoser samt anmälningspliktiga sjukdomar.
6. Visa god kunskap om och kunna tillämpa svensk antibiotikapolicy, hygienregler, smittskyddsarbete och strålskyddssäker arbetsmetodik.
7. Tolka och kritiskt granska vetenskapliga fakta och omsätta dessa i ett evidensbaserat arbetssätt.
8. Kunna insamla, bearbeta och redovisa data på ett vetenskapligt sätt.
9. Visa god kunskap om djurvälstånd och beteendestörningar hos hund och katt.
10. Visa god förmåga att självständigt utföra kvalificerad djursjukvård av hund och katt såväl i daglig verksamhet som i jourverksamhet.

11. Visa god kunskap om klinisk farmakologi.
12. Känna till allmän och speciell nutrition.
13. Visa god förståelse för etiologi och patogenes samt behärska profylax, diagnostik, behandling och rehabilitering av sjukdomar samt skador som förekommer hos hund och katt i Sverige samt känna väl till detsamma för sjukdomar och skador som förekommer på hund och katt i övriga Europa.
14. Behärska de allmänt förekommande metoderna för sedering, lokalbedövning, anestesi och analgesi samt utifrån situationen kunna välja lämplig metod.
15. Visa god kunskap i röntgendiagnostik, ha kunskap om ultraljudsdiagnostik.
16. Visa kännedom om indikationer och principer för datortomografi och magnetresonanstomografi
17. Visa god kunskap om kirurgiska ingrepp och pre- och postoperativ vård samt självständigt kunna utföra vanligt förekommande kirurgiska ingrepp.
18. Visa goda kunskaper i akut- och intensivvård.
19. Vara väl förtrogen med kliniska och laboriebaserade diagnostiska metoder samt kunna applicera resultat från dessa på ett adekvat sätt.
20. Ha god kännedom om respektive kunna utföra de moment som anges i utbildningsplanens specifika kunskapsmål.

Veterinären ska ha fördjupad kunskap om utredningsgång, diagnostik, terapi, rehabilitering och prognos för de vanliga sjukdomstillstånden vad gäller:

1. Cirkulationsorganen.
2. Digestionsorganen inklusive tänder.
3. Endokrinologi.
4. Hematologi och immunologi.
5. Dermatologi.
6. Infektioner inklusive zoonoser.
7. Onkologi.
8. Neurologi.
9. Ortopedi.
10. Reproduktionsorganen.
11. Respirationsorganen.
12. Rörelseapparaten.
13. Urinorganen
14. Oftalmologi.
15. Öron-, nos- och hals.

Specifika kunskapsmål som veterinären bland annat ska uppfylla för att nå kunskapsmålen enligt SJVFS 2021:25, finns i **bilaga 1 till denna utbildningsplan** för sjukdomar hos hund och katt.

Utbildningens omfattning och innehåll

Specialistutbildning i sjukdomar hos hund och katt omfattar enligt Jordbruksverkets föreskrift delmomenten:

- handledd tjänstgöring

- kompletterande utbildning i form av fördjupningskurser och konferenser inom specialistområdet
- litteraturstudier inom det aktuella specialistområdet enligt den huvudansvarige handledarens (huvudhandledarens) anvisningar
- självständigt skriftligt arbete

Samtliga delmoment i utbildningen samt examination ska ske inom en tioårsperiod. Vid föräldraledighet eller längre tids sjukskrivning (längre än två veckor) får perioden förlängas motsvarande tid. Tjänstledighet eller andra särskilda skäl *kan* också vara grund för att perioden får förlängas, efter bedömning av ESK-hund och katt, i varje enskilt fall.

Handledd tjänstgöring

För specialistkompetens i sjukdomar hos hund och katt krävs minst tre års handledd heltidstjänstgöring med godkänd huvudhandledare, inom verksamhetsområdet hund- och kattsjukvård, eller motsvarande tid vid deltidstjänstgöring. Tjänstgöringen ska ske vid ett eller flera tjänstgöringsställen med en verksamhet som möjliggör att aspiranten kan genomföra de moment som krävs och uppnå samtliga angivna kunskapsmål. Se vidare under ”Tjänstgöringsställe” nedan.

Aspiranten ska ingå i den ordinarie arbetsstyrkan på arbetsplatsen. Tjänstgöringen ska fördelas så att aspiranten får den erfarenhet och de fall som krävs för att täcka samtliga delar av de allmänna och specifika kunskapsmålen. Aspiranten och huvudhandledaren är tillsammans ansvariga för att kraven uppfylls. Detta ska fortlöpande styrkas av handledaren i aspirantens loggbok.

Inom ramen för utbildningen ska veterinären fullgöra minst 240 timmar tjänstgöring med akutfall under tid som infaller inom perioderna kl 17-08 på vardagar respektive kl 00-24 på lördag och söndag eller annan helgdag fördelat lika mellan kirurgi och medicin. Detta ska ingå i den individuella utbildningsplanen och intygas i loggboken.

Under det första året av den handledda tjänstgöringen ska varje period omfatta minst sex månaders sammanhängande tid för att kunna tillgodoräknas. Därefter kan även kortare perioder, dock minst på tre sammanhängande månader, tillgodoräknas.

Kompletterande utbildning

Aspiranten skall genomgå minst sex, av ESK-hund och katt godkända kurser inom specialistområdet, jämnt fördelade inom medicin och kirurgi och med god spridning på de olika ämnesområdena: Akut- och intensivvård, anestesiologi, dermatologi, endokrinologi, gastroenterologi, hematologi, infektionssjukdomar, immunologi, kardiologi, neurologi, oftalmologi, onkologi, reproduktion, urologi, munhållans sjukdomar inklusive odontologi, respirationsorganens sjukdomar, rörelseorganens sjukdomar, otologi, mjukdelskirurgi, klinisk kemi, klinisk patologi samt bildiagnostik. Innehållet i varje kurs ska vara begränsat till ett ämnesområde, inom hund och katt.

Aspiranten ska därutöver genomgå kurs i vetenskapligt skrivsätt och rekommenderas även genomgå kurs i muntlig framställning.

Deltagande i kongresser och symposier *kan* räknas som kurs efter individuell bedömning av ESK-hund och katt. Mer information om den kompletterande utbildningen finns på utbildningsanordnarens webbplats www.svf.se

Egna studier

Aspiranten ska vid sidan av den kliniska tjänstgöringen fortlöpande fördjupa och utveckla sina veterinärmedicinska kunskaper genom att studera aktuell litteratur inom utbildningsområdet. Kunskaperna prövas vid examinationen. En viktig del av de egna studierna är deltagande i och förberedelse inför ronder av olika slag och så kallade "journal clubs" på arbetsplatsen.

Självständigt skriftligt arbete

Aspiranten ska göra ett individuellt skriftligt arbete som ska redovisas och godkännas av ESK-hund och katt innan aspiranten får examineras. Det skriftliga arbetet ska vara en självständigt utförd klinisk studie, fallbeskrivning eller litteraturstudie inom specialistområdet. Det ska vara skrivet på svenska eller engelska. Arbetet ska vara av sådan kvalitet att det kan publiceras i en tidskrift med vetenskapligt granskade artiklar, till exempel Svensk Veterinärtidning. Arbetet ska vara utfört efter att veterinärlegitimation har erhållits. Eventuella dispenser från det bedöms av ESK-hund och katt.

Det skriftliga arbetet kan även utgöras av en relevant vetenskaplig artikel inom specialistområdet som veterinären har varit huvudförfattare till och som redan publicerats eller slutgiltigt accepterats för publicering i en internationell "peer reviewed" tidskrift.

Råd och anvisningar för det skriftliga arbetet finns på utbildningsanordnarens webbplats www.svf.se

Tillgodoräknande av tidigare tjänstgöring och kurser

Veterinären kan ansöka om att få tillgodoräkna sig handledd tjänstgöringstid och kurser som genomförts under upp till 3 år innan specialistutbildningen påbörjats.

*Ansökan om tillgodoräknande ska göras skriftligen till ESK-hund och katt **samtidigt med ansökan om att få påbörja specialistutbildningen.***

Se fullständiga villkor för tillgodoräknande i utbildningsanordnarens *Regler för tillgodoräknande i specialistutbildningen* på www.svf.se/specialistutbildning

Individuell utbildningsplan

Aspiranten ska tillsammans med huvudhandledaren ta fram en *individuell* utbildningsplan som ska lämnas in samtidigt med ansökan om att påbörja specialistutbildningen. Utbildningsplanen ska omfatta de fyra delmomenten (se ovan) enligt SJVFS 2021:25. Den ska specificera tjänstgöring, moment och utbildning som behövs för att veterinären ska uppfylla de specifika kunskapsmålen för specialiteten som anges i denna utbildningsplan (med bilaga 1) och SJVFS 2021:25 (med dess bilaga 1).

För den veterinär som på sitt ordinarie tjänstgöringsställe inte kan uppfylla samtliga kunskapsmål ska delar av utbildningen förläggas till annat tjänstgöringsställe där dessa kunskapsmål och moment kan uppfyllas. Se vidare nedan.

Den individuella utbildningsplanen ska vara fastställd och godkänd av ESK-hund och katt innan utbildningen får påbörjas och ska därefter kunna uppvisas på anmodan.

Huvudhandledaren ska tillsammans med aspiranten gå igenom utbildningsplanen regelbundet för att kontrollera att aspirantens utbildning följer planen. Om så inte är fallet bör planen revideras. Det rekommenderas att utbildningsplanen följs upp två gånger årligen. Vid större förändringar såsom byte av tjänstgöringsplats eller handledare – eller om ytterligare biträdande handledare behöver utses under utbildningen - skall en reviderad version av den individuella utbildningsplanen skickas in till ESK-hund och katt för godkännande.

Mall inklusive anvisningar för den individuella utbildningsplanen finns i bilaga 3. Riktlinjer för handledare och aspirant i specialistutbildningen finns i bilaga 4A och 4B.

Tjänstgöringsställe

Den handledda tjänstgöringen ska genomföras vid ett eller flera tjänstgöringsställen där aspiranten kan tillgodogöra sig de kunskaper och kompetenser som krävs för att uppfylla utbildningens delmoment samt utbildningsmålen. Detta ska uppges i den individuella utbildningsplanen och ska godkännas av ESK-hund och katt. För att uppfylla samtliga moment i utbildningen och ge den kompetens som krävs ska en så bred inriktning som möjligt eftersträvas.

Ett tjänstgöringsställe måste vara godkänt för de moment och mål som ska uppfyllas där.

För att ett tjänstgöringsställe ska godkännas för samtliga moment och mål i utbildningen gäller följande:

- Verksamheten måste möjliggöra att aspiranten kan uppfylla kraven för samtliga moment och mål i utbildningen inklusive de specifika kunskapsmålen.
- Verksamhet ska bedrivas året runt. Verksamheten får dock stänga för semester och kompetensutveckling under sammanlagt högst 30 arbetsdagar per år.
- Verksamheten ska medge att arbetet för den som genomgår specialistutbildningen utgörs av arbete inom det område specialistkompetensen avser.
- Veterinärer och annan personal på utbildningsplatsen ska kontinuerligt kompetensutvecklas.
- Aktuell referenslitteratur ska finnas.
- Tid ska regelbundet finnas avsatt för ronder och/eller falldiskussioner.
- Verksamheten ska omfatta planerad och akut kvalificerad kirurgisk och medicinsk vård samt erbjuda stationärvård.
- På tjänstgöringsstället ska det finnas minst motsvarande tre heltidsveterinärtjänster. Det ska finnas minst två tjänstgörande veterinärer med specialistkompetens som tillsammans täcker minst 100 % arbetstid. Tjänst som innehas av veterinär under specialistutbildning räknas in i totala antalet tjänster.

Dokumentation av utbildningen

Som grund för vad som ska dokumenteras ligger, utöver *SJVFS 2021:25 (inklusive dess bilaga 1)*, det som anges i denna utbildningsplan för specialistutbildning i sjukdomar hos hund och katt med specifika kunskapsmål i bilaga 1.

Loggbok

Dokumentation över genomförd utbildning sker i form av en loggbok där genomförda

moment och uppnådda utbildningsmål dokumenteras. Loggboken ska vara ett verktyg för aspirant och handledare att löpande utvärdera hur aspiranten ligger till i förhållande till sin individuella utbildningsplan. Loggboken utgör också en del av underlaget för ESK:s senare bedömningen av om aspiranten har genomfört utbildningen med godkända delmoment och kunskapsmål, för att få gå upp i examination.

Genomförda moment och uppnådda kunskapsmål ska fortlöpande dokumenteras i loggboken. Samtliga moment och mål ska vartefter de uppfylls, noteras som godkända av huvudhandledaren. Moment som genomförs under handledning av biträdande handledare bör noteras som godkända även av henne/honom, i loggboken. Om en *biträdande handledare ansvarar för aspirantens handledning på annat tjänstgöringsställe än där huvudhandledaren finns, ska detta ske. Huvudhandledarens notering ska dock ändå finnas på samtliga moment och uppnådda kunskapsmål.*

Det som loggas i loggboken ska kunna styrkas genom journalanteckningar och kursintyg eller intyg från biträdande handledare, vilka på anmodan ska kunna visas upp för utbildningsanordnaren.

Då utbildningen är genomförd, inför examination, ska huvudhandledaren särskilt intyga i loggboken att aspiranten har genomfört utbildningens delmoment enligt föreskrift SJVFS 2021:25 och uppnått kunskapsmålen i föreskriftens bilaga 1 – samt uppfyller kraven och kunskapsmålen i utbildningsanordnarens utbildningsplan.

Mall för loggbok finns i bilaga 2A och anvisningar för loggboken i bilaga 2B.

Handledare

Veterinär som genomför specialistutbildningen ska ha en huvudansvarig handledare (huvudhandledare). Huvudhandledaren bör tjänstgöra där veterinären huvudsakligen genomför sin specialistutbildning. Utbildningsanordnaren beslutar om godkännande av handledare i den individuella utbildningsplanen, i samband med ansökan om att få påbörja utbildningen.

Biträdande handledare kan vid behov utses av huvudhandledaren. Det är främst relevant om delar av utbildningen är förlagd till annat tjänstgöringsställe än det där huvudhandledaren finns, då en biträdande handledare **ska** utses på respektive "övrigt" tjänstgöringsställe. *En biträdande handledare har ett visst övergripande handledaransvar till skillnad från de olika veterinärer som i den dagliga tjänstgöringen handleder aspiranten i olika enstaka moment ex vis olika kirurgiska ingrepp eller handläggning av olika medicinska fall; dessa veterinärer räknas således inte som biträdande handledare.* Biträdande handledare ska redovisas i den individuella utbildningsplanen.

Både huvudhandledare och biträdande handledare ska i första hand vara av Jordbruksverket godkänd specialist i sjukdomar hos hund och katt eller i andra hand inneha motsvarande kunskaper och kompetens (4 kap 5 § SJVFS 2021:25). "Motsvarande kunskaper och kompetens" bedöms individuellt av ESK-hund och katt.

En huvudhandledare ska inte ansvara för mer än två aspiranter samtidigt. Är huvudhandledaren tjänstledig/föräldraledig eller av någon annan anledning frånvarande under tre sammanhängande månader eller längre, skall detta anmälas till utbildningsanordnaren samt anges i loggboken som uppehåll i utbildningen.

Om byte av handledare behöver ske eller ytterligare biträdande handledare behöver utses under utbildningen ska en ansökan om det skickas till utbildningsanordnaren för godkännande av ESK-hund och katt och den individuella utbildningsplanen uppdateras. Blankett finns på www.svf.se

Handledare inom utbildningsprogrammet ska hålla sig väl insatt i programmets utformning, aspirantens och handledarens respektive ansvarsområden, de aktuella specifika kunskapskraven samt regler för dokumentation av uppnådda mål i utbildningen och godkännande av dessa. Veterinär som är huvudhandledare bör genomgå handledarutbildning som tillhandahålls av utbildningsanordnaren.

Aspiranten ska tillsammans med huvudhandledaren lägga upp en individuell plan för veterinärens utbildning *som båda ska stå bakom*. Huvudhandledaren har en viktig uppgift i att medverka till att utbildningsplanen blir så fullständig och ändamålsenlig som möjligt gentemot gällande krav för utbildningen. Under utbildningen är huvudhandledarens roll att handleda och stödja veterinären och möjliggöra att alla i utbildningsplanen förekommande moment och kunskapsmål uppfylls och dokumenteras i loggboken.

Efter genomförd utbildning ska huvudhandledaren efter kontroll av fullgjord loggbok intyga att samtliga fyra delmoment är genomförda och samtliga krav och kunskapsmål uppnådda. Det samlade handledarintyget utfärdas enligt anvisning från utbildningsanordnaren. Har aspiranten haft mer än en huvudhandledare under utbildningstiden intygar varje handledare de moment som är genomgångna under dennes tid som huvudhandledare. Se vidare *Riktlinjer för handledare, bilaga 4A*.

Examination

Efter genomförd utbildning ska veterinären genomgå examination. Examination anordnas som regel en gång per år. Vid examinationen prövas aspirantens kunskaper och färdigheter gentemot de fastställda allmänna och specifika kunskapsmålen i denna utbildningsplan inklusive bilaga 1. Examinationen består av en skriftlig och en muntlig del.

Examination skall ske senast tio år efter påbörjad utbildning. Vid särskilda skäl såsom föräldraledighet samt längre tids sjukskrivning kan perioden förlängas med motsvarande tid efter enskild bedömning av utbildningsanordnaren.

Innan aspiranten får genomgå examination ska hon/han redovisa att loggboken är komplett ifylld och att samtliga delmoment och kunskapsmål i utbildningen är genomförda och uppnådda, huvudsakligen genom ett slutligt intyg från huvudhandledaren om detta, och ESK-hund och katt ska bedöma och godkänna att utbildningen är fullgjord.

Utbildningsanordnaren utfärdar riktlinjer för examination, se www.svf.se

Intyg på genomgången specialistutbildning

Utbildningsanordnaren utfärdar efter godkänd examination ett examensbevis om genomgången specialistutbildning. Examensbeviset utgör underlag för ansökan om godkännande som specialist i hundens och kattens sjukdomar, som görs hos Jordbruksverket via en e-tjänst. Närmare information om hur man ansöker finns på Jordbruksverkets webbplats <https://jordbruksverket.se/>

Ansökan till specialistutbildningen

Veterinär som önskar genomgå specialistutbildning ansöker till utbildningsanordnaren, Sveriges Veterinärförbund (SVF) om att få påbörja utbildningen. Blankett och information om vad ansökan ska innehålla finns på SVF:s webbplats www.svf.se.

Utbildningens startdatum kan tidigast vara det datum som ansökan har registrerats hos utbildningsanordnaren.

När utbildningsanordnaren har godkänt handlingarna i ansökan får den sökande ett skriftligt beslut.

Antagningskrav

För att få påbörja specialistutbildningen i sjukdomar hos hund och katt krävs:

- Svensk veterinärlegitimation
  - Godkänd huvudansvarig handledare (huvudhandledare)
  - Godkänd individuell utbildningsplan.
  - Erlagd inträdesavgift
-

Bilagor

1. Specifika kunskapsmål för sjukdomar hos hund och katt.
2. A. Loggbok för sjukdomar hos hund och katt.
B. Anvisningar till loggbok för sjukdomar hos hund och katt
3. Mall inklusive anvisningar för individuell utbildningsplan för sjukdomar hos hund och katt.
4. A. Riktlinjer för handledare.
B. Riktlinjer för aspirant.